

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган сумын ЗДТГ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд
хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2023/74-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Архангай аймаг

2023 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа

Утас: 7033-3141

Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn

Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар

Утас: 7033-2860

Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn

Аудитор Н.Энхчимэг

Утас: 7033-3019

Цахим хаяг: Enkhchimegn@audit.gov.mn

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

65130 Цэцэрлэг, Архангай аймаг
Утас/Факс: 976-70333141
И-мэйл: arkhangai@audit.gov.mn

2023.02.16 № 58

танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Булган сумын засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Архангай аймгийн Булган сумын засаг даргын тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Булган сумын ЗДТГ нь 2022 онд үйл ажиллагаандаа Чанарын менежментийн тогтолцооны ISO 9001:2015, MNS ISO 9001:2016 олон улсын чанарын стандартыг нэвтрүүлж хөндлөнгийн байгууллагаар баталгаажуулсан гэрчилгээг хүлээн авсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтуудыг хангахад чиглэсэн 15 зорилтын хүрээнд 135 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилт 98.5 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	55,881,268.00	41,416,268.00
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	0.00	25,000.00
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	0.00	25,000.00
31210	Төгрөг	0.00	25,000.00
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	0.00	25,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	39,881,268.00	41,391,268.00
35400	Хангамжийн материал	39,881,268.00	41,391,268.00
35420	Аж ахуйн материал	39,881,268.00	41,391,268.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	16,000,000.00	0.00
36300	Тэжээлийн нөөц	16,000,000.00	0.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	745,338,162.07	907,571,915.79
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	745,338,162.07	907,571,915.79
39100	Газар	0.00	0.00
39200	Биет хөрөнгө	737,664,162.07	888,175,915.79
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	367,407,243.56	461,774,022.56
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-44,903,766.61	-61,621,462.81
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	134,927,524.00	215,927,524.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-114,258,711.35	-125,712,137.22
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	170,338,396.00	182,058,386.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-119,608,605.63	-138,605,244.63
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	12,017,230.00	23,666,230.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-7,615,516.87	-9,989,049.50
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	270,223,387.00	323,192,086.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-140,088,158.07	-174,154,054.35
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	552,321,303.00	568,321,303.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-343,096,162.96	-376,681,687.26
39300	Биет бус хөрөнгө	7,674,000.00	19,396,000.00
39301	Програм хангамж	4,200,000.00	4,200,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-4,200,000.00	-4,200,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	7,674,000.00	19,396,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	801,219,430.07	948,988,183.79
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	801,219,430.07	948,988,183.79
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	801,219,430.07	948,988,183.79
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	320,106,269.20	320,106,269.20

511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	320,106,269.20	320,106,269.20
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	360,726,299.29	508,495,053.01
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	195,282,072.37	360,726,299.29
51220	Тайлант үеийн үр дүн	165,444,226.92	147,768,753.72
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	120,386,861.58	120,386,861.58
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	801,219,430.07	948,988,183.79

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	762,578,900.00	995,545,571.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	145,861,104.00	171,807,478.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	145,861,104.00	171,807,478.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	910,000.00	5,750,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	910,000.00	5,750,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	144,951,104.00	166,057,478.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	616,717,796.00	823,738,093.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	10,813,296.00	12,078,093.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	342,800.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,813,296.00	11,735,293.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	605,904,500.00	811,660,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	605,904,500.00	811,660,000.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	597,134,673.08	847,776,817.28
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	597,134,673.08	837,776,817.28
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	595,724,673.08	700,127,194.97
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	235,858,500.00	257,747,368.69
210101	Үндсэн цалин	235,768,500.00	217,835,753.14
210102	Нэмэгдэл	0.00	21,611,111.13
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	0.00
210104	Урамшуулал	90,000.00	18,300,504.42
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	31,522,800.00	32,045,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,532,300.00	21,797,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,434,900.00	2,564,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,610,800.00	2,051,400.00

210204	Ажилгүйдлийн даатгал	111,787.70	872,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,833,012.30	4,760,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,000,000.00	19,000,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,561,292.00	6,222,000.00
210302	Түлш, халаалт	19,438,708.00	12,778,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	47,054,465.00	43,493,150.00
210401	Бичиг хэрэг	4,885,000.00	5,071,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,901,698.00	22,492,800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,447,000.00	5,240,000.00
210404	Ном, хэвлэл	572,000.00	344,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,100,616.00	4,590,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	17,804,151.00	5,755,350.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	3,344,000.00	0.00
2105	Нормативт зардал	2,053,700.00	0.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	0.00	0.00
210502	Хоол, хүнс	573,700.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,480,000.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,794,700.00	22,959,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	146,500.00	1,425,500.00
210602	Тавилга	5,000,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	6,648,200.00	21,534,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	616,000.00	3,000,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	616,000.00	3,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	28,163,875.00	153,640,512.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	26,309,875.00	151,740,512.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	700,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	428,000.00	150,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	346,200.67	200,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	150,000.00	150,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.00	1,300,000.00
210807	Газрын төлбөр	229,799.33	100,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	215,660,633.08	168,240,864.28
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	79,161,756.00	51,048,150.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	0.00	0.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	136,498,877.08	117,192,714.28
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,410,000.00	137,649,622.31

2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	0.00	0.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	0.00	0.00
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	0.00	0.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	28,121,924.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	0.00	12,881,424.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	14,940,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	300,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	410,000.00	109,527,698.31
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	410,000.00	109,527,698.31
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.00	10,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	10,000,000.00
221001	Их засвар	0.00	10,000,000.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	165,444,226.92	147,768,753.72
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	165,444,226.92	147,768,753.72

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	617,627,796.00	829,488,093.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	910,000.00	5,750,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	910,000.00	5,750,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	910,000.00	5,750,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	910,000.00	5,750,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	616,717,796.00	823,738,093.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	10,813,296.00	12,078,093.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.00	342,800.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,813,296.00	11,735,293.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	605,904,500.00	811,660,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	605,904,500.00	811,660,000.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	486,490,796.00	706,094,103.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	486,490,796.00	706,094,103.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	485,080,796.00	568,444,480.69
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	233,500,000.00	252,060,868.69
210101	Үндсэн цалин	233,500,000.00	221,321,402.34

210102	Нэмэгдэл	0.00	21,611,111.13
210104	Урамшуулал	0.00	9,128,355.22
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	31,522,800.00	32,009,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,532,300.00	21,797,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,247,600.00	2,564,300.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,798,100.00	2,051,400.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	486,387.70	512,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,458,412.30	5,084,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,000,000.00	28,000,000.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,000,000.00	8,000,000.00
210302	Түлш, халаалт	15,000,000.00	20,000,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,386,500.00	43,828,800.00
210401	Бичиг хэрэг	5,000,000.00	5,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,000,000.00	22,492,800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,250,000.00	5,260,000.00
210404	Ном, хэвлэл	550,000.00	440,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,500,000.00	4,650,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,086,500.00	5,986,000.00
2105	Нормативт зардал	2,000,000.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,000,000.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	15,000,000.00	21,952,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,000,000.00	8,700,000.00
210602	Тавилга	5,000,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	7,000,000.00	13,252,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	616,000.00	3,000,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	616,000.00	3,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	42,055,496.00	153,118,012.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	40,201,496.00	151,218,012.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	700,000.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	150,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	400,000.00	200,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	150,000.00	150,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.00	1,300,000.00
210807	Газрын төлбөр	204,000.00	100,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	100,000,000.00	34,475,000.00

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	100,000,000.00	34,475,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,410,000.00	137,649,622.31
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	28,121,924.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	0.00	12,881,424.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	14,940,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	300,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	410,000.00	109,527,698.31
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	410,000.00	109,527,698.31
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	131,137,000.00	123,393,990.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	131,137,000.00	123,368,990.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	131,137,000.00	123,368,990.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	131,137,000.00	123,368,990.00
221001	Их засвар	0.00	10,000,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж	16,000,000.00	0.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	115,137,000.00	113,368,990.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	131,137,000.00	-123,368,990.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	0.00	25,000.00
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	25,000.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	320,106,269.20	120,386,861.58	195,282,072.37	635,775,203.15
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	320,106,269.20	120,386,861.58	195,282,072.37	635,775,203.15
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	165,444,226.92	165,444,226.92
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	320,106,269.20	120,386,861.58	360,726,299.29	801,219,430.07
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	320,106,269.20	120,386,861.58	360,726,299.29	801,219,430.07
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	320,106,269.20	120,386,861.58	360,726,299.29	801,219,430.07
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	147,768,753.72	147,768,753.72
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	320,106,269.20	120,386,861.58	508,495,053.01	948,988,183.79

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	814,410,000.00	707,857,301.69	106,552,698.31
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	735,410,000.00	688,857,301.69	46,552,698.31
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	699,502,500.00	661,035,377.69	38,467,122.31
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	256,433,700.00	252,060,868.69	4,372,831.31
210101	Үндсэн цалин	256,433,700.00	221,321,402.34	35,112,297.66
210102	Нэмэгдэл	0.00	21,611,111.13	-21,611,111.13
210104	Урамшуулал	0.00	9,128,355.22	-9,128,355.22
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	32,009,800.00	32,009,800.00	0.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	21,797,000.00	21,797,000.00	0.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,564,300.00	2,564,300.00	0.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,051,400.00	2,051,400.00	0.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	512,900.00	512,900.00	0.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,084,200.00	5,084,200.00	0.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	28,000,000.00	28,000,000.00	0.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,000,000.00	8,000,000.00	0.00
210302	Түлш, халаалт	20,000,000.00	20,000,000.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	43,186,000.00	43,186,000.00	0.00
210401	Бичиг хэрэг	5,000,000.00	5,000,000.00	0.00
210402	Тээвэр, шатахуун	22,350,000.00	22,350,000.00	0.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,000,000.00	5,060,000.00	-60,000.00
210404	Ном, хэвлэл	500,000.00	440,000.00	60,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,650,000.00	4,650,000.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,686,000.00	5,686,000.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	21,952,000.00	21,952,000.00	0.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,700,000.00	8,700,000.00	0.00
210604	Урсгал засвар	13,252,000.00	13,252,000.00	0.00
2107	Томилот, зочны зардал	3,000,000.00	3,000,000.00	0.00
210702	Дотоод албан томилот	3,000,000.00	3,000,000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	280,421,000.00	246,351,709.00	34,069,291.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	278,521,000.00	244,451,709.00	34,069,291.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	150,000.00	150,000.00	0.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	200,000.00	200,000.00	0.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	150,000.00	150,000.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,300,000.00	1,300,000.00	0.00
210807	Газрын төлбөр	100,000.00	100,000.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,500,000.00	34,475,000.00	25,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,500,000.00	34,475,000.00	25,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	35,907,500.00	27,821,924.00	8,085,576.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	35,907,500.00	27,821,924.00	8,085,576.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,967,000.00	12,881,424.00	8,085,576.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	14,940,500.00	14,940,500.00	0.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	79,000,000.00	19,000,000.00	60,000,000.00
220001	Барилга байгууламж	29,000,000.00	9,000,000.00	20,000,000.00
221001	Их засвар	10,000,000.00	10,000,000.00	0.00
222001	Тоног төхөөрөмж	40,000,000.00	0.00	40,000,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	814,410,000.00	707,882,301.69	106,527,698.31
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	404,407,100.00	702,132,301.69	-297,725,201.69
320001	Орон нутгийн төсвөөс	404,407,100.00	702,132,301.69	-297,725,201.69
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	410,002,900.00	5,750,000.00	404,252,900.00

350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,750,000.00	5,750,000.00	-3,000,000.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	407,252,900.00	0.00	407,252,900.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	25,000.00	-25,000.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	47.00	47.00	0.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00	0.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00	0.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	23.00	23.00	0.00
620001	Удирдах ажилтан	3.00	3.00	0.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	15.00	15.00	0.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	5.00	5.00	0.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	23.00	23.00	0.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10.00	10.00	0.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	7.00	7.00	0.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6.00	6.00	0.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	12,078,093.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	12,078,093.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	11,778,093.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	642,800.00
210401	Бичиг хэрэг	
210402	Тээвэр, шатахуун	142,800.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	200,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	300,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,135,293.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,135,293.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	300,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	300,000.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	12,078,093.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	12,078,093.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	342,800.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,735,293.00

Гурав. Аудитаар алдаа¹ илрээгүй, харин залруулагдаагүй нийт 8,000.0 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснийг таслан зогсоох арилгуулах 1 албан шаардлага хүргүүлээ.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх зардлаас засварын ажилд 8000.0 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтыг дагуу зарцуулах", 6 дугаар зүйлийн 6.6.6-д "Тухайн шатны төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуулиар тогтоосон чиг үүргийг зөвхөн тухайн шатны төсвийн санхүүжилтээр

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

хэрэгжүүлэх", Байгалийн нөөц, ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д "Энэ хуулийн 13.2-т заасан төлбөрийн орлогоос байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн баялгийг нөхөн сэргээх арга хэмжээнд тухайн төсвийн жилд зарцуулах хувь, хэмжээний доод хязгаарыг дараах байдлаар тогтооно", Засгийн газрын 2022 оны 02 дугаар тогтоолоор баталсан "Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах төлбөрийн орлогын хэсгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах журам"-ын 3 дугаар зүйлийн 3.1-т "Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн 18.1-д заасан хувь, хэмжээний доод хязгаартай тэнцэх төлбөрийн орлогын хэсгийг тухай ашигласан нөөцийг хамгаалах, нөхөн сэргээх, хяналт тавих арга хэмжээнд зарцуулах" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлээ.

Булган сумын ЗДТГ нь тайлант хугацаанд шилэн дансанд мэдээлбэл зохих 146 мэдээллээс 34 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгуулах, таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэх.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган

төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс										
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллага Д шилжүүлсэн асуудал		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн	
Булган сумын ЗДТГ	1	8000.0			1	8000.0							

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
Булган сумын ЗДТГ	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-

